

KIHNU LEHT

VÄLJAANDJA KIHNU VALLAVALITSUS

märts 2011 nr. 3 (125)

TÄNA LEHES

Kihnlased,
tulge
üldkogule

Saare preemia
sai Reene Leas

Pillilaagris
alustati
lõõtsaõppega

Kihnu on taas
meretagune
maa

Muuseumis
koolitati
toote-
arendajaid

Esimene
kihnlane
riigikogus

Hulkuvad
koerad on
inimestele
hirmuks

Toimetus

Toimetaja
Anu Saare, tel 514 5223
kihnuleht@gmail.com

Väljaandja
Kihnu Vallavalitsus
Trükikoda Hansaprint
Tiraazh 250

Kaua tehtud - kaunikene

Joanna ja Timur ütlesid, et vaiba juures on kõige vahvamad just pisikesed mänguasjad ning nemad tahasid igal võimalusel muuseumisse lipata, et neid vaibale seada.

Juba viie aasta eest alustatud ja vahepealt topptama jäänud kihn(u)laste mänguvaiba meisterdamine on viimaks edukalt lõpule jõudnud ja vaip ootab Kihnu muuseumis väike-seid mängijaid.

Mänguvaipa vaadates peab paika ütlus: kaua tehtud - kaunikene, sest vaip on ikka tõsiselt väga ilus. „Ja kvaliteetne. Tööd oli selle kallal väga palju ja ta ju pidi tulema ilus,“ ütles muuseumi juhataja Maie Aav.

Meisterdamise tegi raskeks põimtehnika, mis tähendab, et kogu töö põimiti raamil käsitsi vaibaks. „See-eest on vaip tugev, et lastel oleks selle peal hea mängida,“ ütles Maie.

Eks tehnika aeganõudvuse pärast 2006. aasta jaanuaris alustatud vaip pooleli jäigi – suurema töö ära tei-

nud Merike Liidemaal polnud enam aega selle kallal pusimiseks.

Maie otsis tulutult uut tegijat. Mitmed keeldusid ettevõtmisest just aeganõudva tehnika pärast, kuid lõpuks oli Kai Maser nõus ja kudus 1,5 X 2,3 meetri suuruse vaiba lõpuni.

Vaibaga käib kaasas palju pisikesi mänguasju: kihnu nukke, loomi, hooneid, söidukeid, maastikutükke, mida lapsed saavad vaibale sättida nii, nagu neile parasjagu meeldib.

Need pisikesed vahvad käsitööesemed olid juba aastaid vaipa oodanud – need valmisid viie aasta eest märtsikuu koolivaheajal toimunud käsitööpäeval, kui Hille Ojala rahvamaja juhatajana oli käistööringi juhataja.

Kuiviltimistehnikat käis

siis õpetamas nukumeister Maaja Kalle, kes juhendas nii lapsi kui täiskasvanuid.

„Palju peresid käis üle jää ja lapsed kohe märkasid vaipa ja küsisid, kas saab mängida,“ rääkis Maie. Tema sõnul on võimalusi tohutult, mida seoses vaibaga edasi arendada.

Näiteks võivad suuremad lapsed mängida koos mängujuhiga või otsida vaibalt erinevaid Kihnu paiku.

Mänguvaiba tegemisel on kaasa aidanud: Jaagu Merike, Türrpuu Kai, Jaani Maire, Kalju Elvi, Lehise Leida, Lohu Ella, Lääne Veera, Nõlvaku Evi, Ori Vilma, Pärdis Jaagu Annika, Pärna Enno, Pärna Veronika, Hille Ojala, Soometsa Galja, Tanili Elve, Urga Elly ja Kihnu koolilapsed.

Anu Saare

Üldkogu päevakorrast

Vallavolikogu otsuse alusel on volikogu esimees Paal Põlluste üldkogu kokku kutsunud 16. aprillil 2011 kell 11.00 Kihnu rahvamajja. Üldkogu päevakorra on ette valmistanud vallavalitsus. Teemasid kommenteerivad inimesed, kes on otseselt nende otsuste tegemistega seotud, mis kihnlasi mõjutavad. Tõenäoliselt võtab üldkogust osa ka Pärnu maavanem Andres Metsoja.

Esimeses päevakorrapunktis antakse elanikele ülevaade esmaabikorraldussüsteemist ning pikema-ajalistest eesmärkidest seoses vasta-va süsteemi käivitamisega. Sellest kõnelevad terviseameti peadirektori asetäitja Üllar Kaljumäe ja Põhja-Eesti regionaalhaigla esindaja Andrus Remmelgas.

Lisaks käsitletakse perearsti temaatikat: millised on väljavaated perearsti leidmiseks 2012. aastal, millised on seadusandlikud piirid erisuste tegemiseks väikesaarte puhul. Arutleda tuleb tee-

mal, kui perearsti ei ole võimalik leida statsionaarselt viieks päevaks, siis milline on see päevade arv, mis elanike vajadustele vastaks.

Teemat kommenteerivad haigekassa Pärnu osakonna direktor Kaljo Poldov (perearstirahastaja) ja Pärnu maavalitsuse esindajad (perearsti konkursi korraldamine).

Teises päevakorrapunktis annab ülevaate hetkesisust ja transpordikorraldusest 2011. aastal ja võimalikest tulevikuarengutest Pärnu maavalitsuse transpordinõunik Avo Rahu. Üks tõsisem aruteluteema on Pärnu-Munalaid praamibussi sisseseadmise vajadusele hinnangu andmine üldkogu poolt – kas praegune Munalaiu bussiliiklus rahuldab vajadused või on vajalike tänasest maakondlikust liinivõrgust eraldiseisvat bussiliini, et jalgsiliikujatel oleks mugav kasutada päevaseid Munalaiu praamiaegu. Jäähklassiga parvlaeva ehitamise arengutest annab üle-

vaate kas majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumi või veeteede ameti esindaja.

Kolmandaks tutvustab Eesti Energia AS-i esindaja Eero Saava avameretuuleparkide rajamise kavasid Kihnu rannikulähedastes vetesse. Kuna esimesel kohtumisel 2010 kihnlasi praktiliselt ei olnud ettekannet kuulamas, siis kutsun kõiki üles seekord kohale tulema. Eesti Energia teeb tõsist eeltööd tuuleparkide rajamiseks ja kihnlane peaks teadma, mis lähiaastad kaasa tuua võivad. Tõenäoliselt ei ole mõistlik teemat läbi arutlemata (kui palju neid võiks olla, millised mõjud kalandusele jne) võtta kohe negatiivset seisukohta, kuid vajalik on üldkogul võtta vastu vähemalt otsus, et juhul, kui tuulepark tuleb, peab Kihnu kogukond sellest olulisel määral otseselt kasu saama ning see on kihnlaste kindel nõudmine.

Neljas teema on Kihnu laidude looduskaitseala kaitseeeskirja eelnõu arutelu, kus teemaks on ümber laidude tänasest laiema sihtkaitsevööndi ning seda ümbritseva piiranguvööndi kehtestamiseks. Määruse kehtestamine mõjutaks oluliselt kalurite püügi võimalusi. Kalurid on teinud oma ettepanekud ning kogunud ka toetusallkirju. Üldkogu saab võtta seisukoha, kas toetab esitatud ettepanekuid või esitab uusi. Teemat kommenteerivad keskkonnaameti esindajad.

Viidendaks antakse ülevaade Kihnu olulisemate taristuobjektide arendamisest - valasadamade rekonstrueerimise kavade ning vallateede seadusest.

Kuuenda päevakorrapunkti toimub Kihnu valla arengukava 2011-2010 I avalik arutelu. Seadusest tule-

nevalt on vajalik arengudokument uuendada. Üldkogu toimumise ajaks on toimunud erinevate valdkondade töögruppide arutelud ning need on koondatud uue arengukava eelnõusse. Üldkogul antakse ülevaade senistest arengutest arengukava täitmisel ning tutvustatakse olulisemaid tänaseks sisseviidud muudatusettepanekuid. Igapähe on õigus arengukavasse teha oma ettepanekuid nii sisu kui vormi kohta, milleks esimene avalik arutelu on kokku kutsutud.

Üldkogu päevakord on tihe ja sisukas. Seetõttu on oluline, et teemade käsitus ei kaotaks fookust, mistõttu tuleb seekord erilise tähelepanuga jälgida üldkogu läbiviimise korda, mis on sätestatud Kihnu valla põhimääruse §39 punktis 9 - päevakorrapunkti arutelu algab küsimuse algataja(te) esindaja kuni 15minutilise ettekandega.

Ettekandja taotlusel ja koja liikmete nõusolekul annab istungi juhataja ettekandjale lisa-aga. Pärast ettekannet on igal üldkogu liikmel õigus esitada ettekandjale kuni kaks küsimust ning esineda kuni 5minutilise sõnavõtuga.

Seega soovime konkreetseid küsimused esitamiseks ette valmistada ja võimalusel juba vähemalt kolm päeva enne üldkogu toimumist saata vallavalitsusse, et vastus oleks sisuline.

Pärast üldkogu päevakorrapunktide käsitlemist jätkub koosolek vajadusel rahvakoosolekuna, kus saab esitada küsimusi vallavanemale ja volikogu esimehele.

Üldkogu puudutavad materjalid on tutvumiseks kättesaadavad elektrooniliselt Kihnu valla kodulehel ning paberandjal Kihnu vallavalitsuses hiljemalt nädal aega enne üldkogu toimumist, s.o hiljemalt alates 8. aprillist.

Ingvar Saare,
vallavanem

KIHNU ÜLDKOGU toimub KIHNU RAHVAMAJAS 16. aprillil 2011 kell 11:00

PÄEVAKORD:

1. Kihnu valla meditsiinisüsteemi arengud kiire abi korraldamisel ja perearstinduses
2. Ühistranspordi arendamine - Kihnu ja mandri vahelise transpordi korraldamine 2011 ja edaspidi
3. Avameretuuleparkide rajamisest Kihnu lähisteel
4. Kihnu laidude looduskaitseala kaitse-eeskirja eelnõust
5. Taristu: valla teede ja valla sadama arengud ja tulevik
6. Kihnu valla arengukava 2011-2020 I avalik arutelu

Peale päevakorda jooksvad küsimused vallajuhtidele!

Palume võimalusel küsimused esitada vallavalitsusse vähemalt kolm päeva enne üldkogu toimumist.

Üldkogu on otsustusvõimeline, kui sellest võtavad osa vähemalt pooled väikesaare hääleõiguslikud (vähemalt 15- aastased) püsielanikud.

OOTAME ROHKET OSAVÕTTU!

Saare päeval olid külas liivlased

Tänavuaastase legendaarse kultuuriloolase Theodor Saare sünniaastapäeva tähistava Saare päeva peakülalised olid liivlased ja peateemaks kihnu ja liivi keele ning kultuuri ühisjooned.

18. märtsil tähistati Kihnu muuseumis Saare päeva, nii nagu seda on juba kuuendat korda Theodor Saare sünniaastapäevale lähimal reedel tähistatud.

Seekord olid külas liivlased-filoloogiateaduste doktor Valts Ernštreits, kes on Tartu ülikooli teadur ja kaks naist lauluansamblist „Livlist“ (Liivlased) - Dagnāra Ziemele ja Ēdrōm Veldekes, kes külakostiks liivkeelseid laule esitasid ja rahvariideid näitasid.

Naiste rahvariided olid erinevad: nii seelikuvärv kui rätik kaelas, ühel oli ees valge põll, teisel mitte. Mõlemad naised kandsid tanu.

Küsimusele, milles erinevus seisneb, naised vastata ei osanud. Nende jaoks on rahvariided esinemiskostüüm, mitte aga igapäevane riietus nagu Kihnus, kus kõrditriipude värvil ja põlled on igaühele teada-tuntud tähendus.

Kui kihnu laulunaised jäävad nii oma kodusaarel kui väljaspool esinedes silma temperamendi, särtsu ja hoogsusega, siis liivlaste ansambli ilus kahehääline laul kõlas tagasihoidlikult ja vaoshoitult.

Eesti keelt hästi valdav Valts Ernštreits rääkis ka liivi keeles ning enne kui murdekeelte professor Karl Pajusalu tema jutu eesti keelde ümber tõlkis, võis igaüks pead murda, kui palju ta eesti keele lähimast sugulaskeelest aru sai.

Küll mitte kõiki sõnu, kuid lausete sisu ja jutu mõtet oli lihtne taibata ja nii kõlas saalis naerupahvak juba enne, kui Pajusalu naljajutu puändi ära tõlkida jõudis.

Ürituse korraldaja Kihnu Kultuuri Instituudi juhataja

Silvi Murulauk ütles, et tore oli kahes erinevas, kuid samas nii sarnases keeles esitatud juttu kuulata ning sellest sai aru päris hästi.

Karl Pajusalu tutvustas kokkutulnutele liivi keele seoseid ja ühisjooni hääde-meeste murde ning kihnu keelega. Paljud vormid, eriti merendusega seotud terminid olid sarnased ja äratuntavad.

Andmed selle kohta, kui palju on maailmas liivlasi, on aastatega muutunud. Kui parkümmend aastat tagasi teati elus olevat oli kaks liivi keelt oskajat, siis nüüdseks on ennast liivlaseks identifitseerinud palju rohkem inimesi.

Valts Ernštreitsi andmetel on maailmas 300 liivlast ja liivi keele oskajaid on 30.

me: Eduard Väari „Liivi rannal“ ning Andris Slapinši „Liivi laulud“.

Oma kuulsa isa sünniaastapäeva tähistamisel viibis ka Ilmar Saar, kes rääkis oma esivanematest mitu põlve enne Theodor Saare sündi, tema sünnist ja lapsepõlvest. Jutt jäi katki kohal, kus väike Veeda kooli läks ja sealt lubas Ilmar Saar järgmisel aastal jätkata.

Kui muuseumi kogunesid täiskasvanud ja vanema astme koolilapsed, siis hommikul meenutati Theodor Saart 1.- 5. klassi õpilastele koolimajas, kus külaliseks samuti Ilmar Saar. Nooremaid koolilapsi huvitasid kõige enam paljuresinud mehe reisijutud.

Saare Päeva kutsus Kihnu Instituut ellu 2005. aastal, et tähistada kihnu keelemurde, folkloori, kommete ning pärimuste suurima jäädvustaja sünniaastapäeva. 20. märtsil möödus 105 aastat Theodor Saare sünnist.

Päev enne Kihnu toimunud üritust külastasid liivlased uue kunsti muuseumis toimunud *üläljõstmisel*, kus oli enam vähem samasugune programm kui järgmisel päeval Kihnus.

Silvi Murulaugu sõnul oli rahvast palju, terve kohvik oli inimesi täis, palju oli kihnlasi ning ka mandriinimesi.

„Õhkkond oli seal teistsugune ja see lauluosa tuli paremini välja: meie laulsime omi laule ja liivlased omi,“ ütles ta.

Anu Saare

„Imelik küll, et Liivi lahe äärne piirkond on olnud liivlasi täis, aga kihnlasi vaid kübeke, aga kihnlased on säilitanud oma kultuuri ja keele, samal ajal kui liivlased on mööda maailma laiali pudenud,“ kõrvutas Murulauk.

Liivlaste temaatika jätkuks sai vaadata dokumentaalfil-

Reene Leas sai Saare preemia

SA Kihnu Kultuuriruum andis sel aastal pärimuskultuuri preemia **Reene Leasele** kihnukeelsete uudiste tegemise ja e-sõnastiku koostamise eest.

Theodor Saare preemia antakse üle igal aastal sobiva kandidaadi olemasolul Saare sünniaastapäeval austusavaldusena ühele kuni 35aastasele noorele kihnu pärimuskultuuri hoidmise ja tutvustamise eest.

Preemiaga kaasneb Jaan Oadi maali reproduktsioon ja rahaline preemia 320 eurot. Mare Mätas

Kihnu on taas mere-tagune maa

◆ Kihnu ja mandri vaheline jäätee on selleks talveks ametlikult lukku keeratud, valvuriputkad ja liiklusmärgid on ära korjatud ning nüüdsest otsustab igaüks ise, kas on mõistlik jääle minna.

Tänavuse külmast talvest oli kasu ka - pakane kaanetas merejää ning teigi autosõidu mandrile pikaks ajaks võimalikuks.

Ametlikult oli jäätee avatud 26 päeva ehk 25. veebruarist kuni 22. märtsini, kuid autoga pääses mandrile ja tagasi tunduvalt pikema aja jooksul.

Teadaolevalt sõitis esimene auto üle jää 14. jaanuaril ning millal viimane julge jääle vurab, ei oska praegu veel keegi öelda.

Tõstamaa teemeister Leino Blasenil oli tänavu täitsa hea tee. „See ei olnud küll kõige tasasem, aga jää oli paks,“ lausub ta.

Veel pärast jäätee ametlikku sulgemist oli jää autode kandmiseks piisavalt tugev, kuid pealesõitudel loksus vesi ja maanteeamet ei võtnud enam vastutust inimeste ja autode turvalise ülepääsemise eest enda kanda.

Blasenil sõitis 26 ametliku päeva jooksul jääteel 3500 autot.

Rekordpäevad olid esimesel nädalavahetusel (26.-27. veebruaril), mil päevas vuras jääle üle 200 sõiduki. Hiljem turistide ja huvireisijate arv vähenes ning sõitsid need, kel olid ees vajalikud käigud.

Mõnel päeval loendati jääteel vaid 30-40 sõidukit.

Kihnu Leht

Pillilaagris alustati lõõtsaõpp

„Peaegu kogu kogu kool mängib pilli,“ ütleb 5. klassi Sander pillilaagri esimesel päeval oma kooliõdede ja -vendade koosmängu vaadates.

Oma noorusele vaatamata saab poiss aru, et see on midagi erilist, kui terve koolipeere mängib ühiselt pilli, nagu üks mees. Sander ise esimesel koosharjutamisel ei osale, sest tema kavatseb hakata lõõtsa õppima ja seda pole veel keegi Kihnu lastest õppinud. Lõõtsa kasuks otsustas poiss seepärast, et seda on mänginud tema isa ja vanaisa. „Ma usun, et vanaisa oskab veel küll, aga ta pole ammu mänginud,“ rääkis Sander.

Selle aasta suur edasiminek ongi, et ette võeti uus pill ja alustati lõõtsaõppega. Pillilaagri ellukutsujale ja korraldajale Marele on teema eriti südamelähedane – on ju lõõtsapill põline kihnu pill. Aga sarnaselt Sandri vanaisale ei mängi ka teised vanaisad seda enam. Nüüd on siis plaan noortest uus lõõtsapõlvkond kasvatada.

Mare sõnul on pillilaager arenenud just selles suunas, nagu ta 2008. aasta augustis esimest laagrit korraldades lootis.

„Areneg on olnud hoogne ja paremaks läheb – asi aina süveneb ja kasvab. Laste huvi on suur ja kõik on väga häs-

ti,“ võib Mare rahul olla.

Mare unistus on, et Kihnus saaks sarnaselt Shetlandiga selline saar, kus kõik mängivad pilli. Šotimaa lähedal asuval Shetlandil mängib 90 protsenti elanikest viiulit.

„Veel 60ndatel aastatel oli Kihnus pillimäng tähtis ja nüüd võiks uus ärkamine olla,“ loodab Mare.

Lõõtsa hakkab huvilistele, kelle seas on ka täiskasvanuid, õpetama Siim Rikker ansamblist Tuulelõõtsatajad. Lõõtsaõppega alustas viis last ja kõik pillilaag-

ri õpetajad ning õpetajad Ly ja Külli.

Kuhugi ei kadunud ka teised pillid – pillilaagris jätkus viiuli-, akordioni- ja kitarriope.

Viiuliõpetaja Jaanus Põlder ütles, et väljend „edasimine“ on võrreldes esimese laagriga isegi tagasihoidlikult öeldud. „Varem oli, et igal korral hakkasime otsast peale ja eelmisest laagrist polnud alles midagi peale pillide. Nüüd ei pidanud isegi ette ümismema ja kõik teadsid juba, kuidas mängida ja varsti võib juba selle järgi tantsida,“ ütles ta. Jaanuse töö teeb lihtsamaks, et laagrivälisel ajal õpetab lastele viiulimängu Kuraga Mari. Algul oli ta ise Jaanuse õpilane, nüüd on ta juba õpetaja rollis.

Kui praegu on pillilaagrite eesmärk siiski lugude omandamine, siis uus kvalitatiivne hüpe oleks tehniline areng. „Me praegu lihtsalt ei jõua rõhku panna kitarrivõi viiulimängu peensuste lahkamisele,“ rääkis Põlder.

Kitarrioõpetaja Üllar Kallau ütles, et tema kitarripoisid harjutavad isuga. „No eks kitarr ole ju popmuusikavärk

opega

ja populaarne igal laval ning seda saab klassipeol mängida," ütles ta. Samas rõhutab ta, et kitarril õppimine ei kahanda kuidagi huvi kihnu rahvamuusika vastu.

Ta toob näiteks Janno Vesiku, keda ta mäletab Koidula kooli laval metallikat mängimas, kuid nüüd on noormees tagasi kihnu traditsioonilise muusika juures. „Kihnus on olnud ikka roki bände, aga varem või hiljem pöörduvad nad tagasi rahvamuusika juurde – ega muu maailma muusika traditsioon ei sega,“ on ta kindel.

Seekord ei saanud pillilaagris osaleda akordionõpetaja Raido Koppel, kuid akordionit õpiti hoolega Hilma Kerbaku, Kuraga Õie ja Egert Pulli juhtimisel. Kitarril õpetas ka Allikivi Mikko.

Üllar Kallau hinnangul on pilliõpe Kihnu pillilaagrites alles algusjärgus.

„Me peame ühe põlvkonna läbi käima ja kui praeguste õpilaste lapsed jõuavad siia ringiga tagasi, on tsükkel läbi - ja see aeg ei ole kaugel,“ arutles ta. Just see pillilaagrite eestvedaja Mare eesmärk ongi.

Anu Saare

Muuseumis toimus tootearenduse koolitus

Möte kutsuda õppinud käsitööspeialistid ja kogemustega turundajad nõu andma tekkis juba õige pea pärast muuseumipoe avamist. Kristi Jõeste ja Marju Heldema käisidki Kihnu muuseumis huviliskoolitamas.

Kuidas kaitsta muuseumipoodi mittekvaliteetse kauba pakkujate eest? Mõned käsitöömeistrid teevad enda tarbeks väga peent, aga müüjiks väga jämedat ja kiirustades tehtud käsitööd. Lohaka käsitöö müümine kahjustab kihnu käsitöömeistrite mainet.

Kuidas keelduda küll hästi tehtud, aga mitte kihnu-pärastest käsitööesemetest ilma pakkujat solvamata? Muuseumipoes müüdav peab olema kindlasti tugeva „kihnu maiguga“.

Kuidas väärtustada rohkem täiesti käsitsi, ilma masina abita valmistatud esemeid? Kuidas müüa paremini nn täiskäsitööd, kui kõrval on palju odavam masinal kootud ese?

Ei ole midagi halba selles, kui kihnulike meenete valmistamisel kasutatakse ka masina abi - peasi, et töö

on teostatud korralikult ja hind on odavam kui täiskäsitööd.

Või hoopis kõrdikangast taskute, padjakatete jm meenete valmistamine „solgib“ kihnu käsitööd?

Kuidas paremini rakendada kihnlaste väga häid käsitööoskusi elatise teenimiseks? Üks väga hea võimalus internetipoe näol on loodud. Koos võimaluse loomisega tekib kohustus selgeks arutada seoses autoriõigustega ja muid üleskerkivaid küsimusi. Kas on ebaviisakas teguviis teha konkreetne ese ajakirjast üks-ühele maha (enda tarbeks võib seda kindlasti teha!) ja seda müüa? Kus lõpeb kihnu käsitöö kui kogukonna vaimne pärand ja algab autoritöö?

Küsimusi esialgu rohkem kui vastuseid...

Seekordne koolituskeskendus toote „varjatud“ aspektidele - infosilt, töömaht versus hind, pakend - asjad, millele müüjad tavaliselt väga palju tähelepanu ei pööra, kuid mis on väga olulised. Loengut täiendas fotoesitlus ja kaasa võetud kihnu stiilis käsitööesemed. Praktiliseks ülesandeks oli kena pakendi tekitamine. Pakuti välja idee

kasutada kodutalu peremärgi meistrimärgina.

Kihnu käsitöö uurija Kristi Jõeste on teinud Viljandi kultuuriakadeemias magistratöö kihnu kõrtidest. Käesoleval aastal ilmub see trükitud raamatuna.

Lisaks on käimas Viljandi kultuuriakadeemia ja veel viie teise Euroopa riigi ühisprojekt, mille eesmärk on filmida oma maade käsitöökusi. Saadud materjal pannakse kokku üheks videoks, mida iga riik tohib levitada ja kasutada õppe-eesmärkidel. 2-3 seansi soovitakse filmida ka Kihnus, materjal jääb hetkeolukorda dokumenteerima ka Kihnu muuseumi kogudesse.

Enne 17. märtsil toimunud koolitust kogunesid lisaks käsitööhuvilistele Kihnu muuseumisse ka linnusõbrad. Avati väljapanek KIHNU LJÖNNUD Mark Soosaare linnupiltidest. Fotosid Kihnu saarestikus elavatest sulestist saab vaadata jüripäevani.

1. ülestõusmispühapäeval, 24. aprillil avatakse samas norralase Anne Helene Gjelstadi fotonäitus SUUR SÜDA, TUGEVAD KÄED.

Maie Aav

Kihnlased andsid hääli 28 kandidaadile

◆ Endine vallavanem Annely Akkermann sai Kihnus kõige suurema hääletasaagi ja osutus valituks riigikogu XII koosseisu. Akkermann kogus Kihnus ilusa ümmarguse hääletarvu – 100 kihnlast andis talle oma toetuse. Pärnumaal kogus ta kokku 3259 häält ja sellest oli riigikokku pääsemiseks küllalt.

Akkermanni hea tulemus tõi Kihnus võidule tema erakonna IRL, kes kokku kogus 109 häält.

Teise hääletarvu ehk 74 häält sai Kihnus üksikkandidaadina riigikokku pääsemist üritanud Mark Soosaar, kelle tulemus Pärnumaal oli 1874 häält. Üksikkandidaadi puhul sellest riigikokku pääsemiseks ei piisanud.

Kolmas tulemus (20 häält) oli Rein Langil Reformierakonnast ja neljas (13) Kadri Simsonil Keskerakonnast.

Erakondlikult jagunesid hääled järgmiselt:

- * Erakond Isamaa ja Res Publica Liit 109
- * Üsikkandidaadid 74
- * Eesti Reformierakond 32
- * Keskerakond 18
- * Sotsiaaldemokraatlik Erakond 15
- * Erakond Eestimaa Rohelised 12
- * Eestimaa Rahvaliit 3
- * Eesti Iseseisvuspartei 1
- * Rikutud sedelid 1

Riigikogu XII koosseisu valimistel käis Kihnu jaoskonnas 345 valijat. Osales 58 % valimisnimekirja kantud 599-st valijast. Eelhääletamas käis 85, elektrooniliselt andis oma hääle 80 ja kodus täitis valimisedeli 22 valijat.

Kahjuks ei luba valimiseadus jaoskonnatasandini välja jagada e-hääletuse eelistusi, need on lisatud Pärnu ringkonna tulemustele.

Arvo Täil,
valimiskomisjoni liige

Annely Akkermann paneb riigikogu esimesele istungile kihnu kandidaadid

Alustad mõne aja pärast tööd riigikogus. Sai siis juba töö Pärnu abilinnapeana tehtud või ei olnud see amet piisavalt huvitav ega rahulduspakkuv?

Ma olen lahkumas sellelt ametikohalt kiiremini, kui ma 2009. aasta sügisel ette kujutasin. Jõudsin oma kavandatud tööst teha vast veerandi, ülejäänud kolmveerand jääb minu järeltulijale.

Mul oli algusest lõpuni võimalik juhtida 2010. finantssaastat.

See oli Pärnu linnale edukas, kuigi nina jäi veel vee alla, on suund kindlalt üles. Me suutsime saada eelarve tasakaalu, vähendada jooksvat defitsiiti 45 miljonilt 28-le ja tagastada laene.

Me suutsime linnaelarvega investeerida 100 miljonit, mis on 4 korda rohkem kui 2009. aastal. Me oleme läinud üle tekkepõhisele eelarvele.

Minu poolt jääb pooleli eelarvesüsteemi arendamine. Üsna algusjärku jääb kulujuhtimise arendamine. Tõsist täiustamist vajavad raamatupidamisprogramm, varade juhtimine ja nõuete haldamine.

Töö linnavalitsuses pakus nii väljakutseid kui eneseteostust, oli huvitav ja põnev.

Juba varem olen öelnud, et Pärnu linnavalitsuses on minu viies töökoht ja mul on jällegi väga vedanud kolleegidega, juba viiendat korda järjest. Loodetavasti veab ka kuuendat korda.

Milliste ootustega niiõelda suurde poliitikasse lähed? Mida soovid seal ära teha?

Kõrgemalt näeb kaugemale ja iga samm ülespoole lükkab silmapiiri kauemale. Ligi 20 tööaasta jooksul on kogunenud üsna palju ideid, mille teostamiseks on asja riigikogusse.

Esimese kihnlasena riigikogus lubab Annely Akkermann anda endast parima.

Koalitsioonileppesse on saanud sisse tasuta kõrgharidus ja emapension. Valimiskampaania käigus tuhandete inimestega kohtunud olid just need IRL väljapakutud lubadustest inimestele kõige tähtsamad.

Tasuta kõrgharidus nii väikeses riigis nagu Eesti on elementaarne. Meil sünnib väga vähe lapsi ja needki ei sünni, rahakott kaenlas. Me ei saa jätta ühegi inimese võimeid välja arendamata seetõttu, et vanemad pole juhuslikult piisavalt jõukad.

Siiski ei tähenda tasuta haridus, et kõik võiksid vabalt ülikoolides aega viita.

Tasuta hariduse saamiseks tuleb läbida õppekava täies

mahus ja vähemalt rahuldavate tulemustega.

Emapension on tegelikult üks klaarimata viga. Nimelt arvestab meie praegune pensionisüsteem pensioni suuruse määramisel tööaastaid ja saadud palka.

Statistiliselt on tõestatud, et emadel, kellel on rohkem lapsi, on väiksem palk. Igati loogiline, sest mida rohkem lapsi, seda vähem jääb aega raha teenimisele, kuigi rahavajadus on tegelikult suurem.

Lõpptulemusena praegune pensionisüsteem niiõelda karistab lasterikkaid emasid laste kasvatamise eest väiksema pensioniga, see viga tuli parandada.

Riigikogu kõrvald selga

Kihnu puhul tuleb minna lõpuni hülgepüügi seadustamisega. Samuti on minu arvates igati põhjendatud kalurite täiendav tulumaksuvabastus analoogiliselt metsandusest ja talupidamisest saadavate tuludega, aga sellest ma kirjutasin juba kord enne valimisi.

Koalitsioonilepingusse on sissekirjutatud Kihnu kultuuriprogrammi jätkumine.

Kuidas kommenteerid oma valimistulemust? Tegid ju Pärnumaal väga paljudele kogemustega ja kaua aega poliitikas olnud inimestele ära.

Valimistulemus oli muidugi väga-väga hea. Ise arvasin, et mulle võiks olla jõukohane saada 2000 häält ja sellest peaks piisama riigikokku saamiseks.

Piisanuks tõesti ka 2000 häältest, aga 3257 häält on rohkem kui mitmel ministril ning selline tulemus üllatas mind ennastki.

Samas on see ka suur vastutus nii suure toetuse hoidmine järgmiste valimiseni saab olema tõsine ja keerukas töö. Katsun anda endast parima nagu alati.

Need häälled olid antud küll minu nimele, ilmselt mitte niivõrd reklaamikampaania mõjul, vaid võttes arvesse minu eelnevaid töötulemusi erinevates valdkondades. Olen töötanud pea terve elu tippjuhinna, aga juhtimine on meeskonnatöö. Head kolleegid Kihnu vallavalitsusest, Kihnu Veeteedest ja Kihnurannast, toetus mulle on ka tunnustus teile meie koos tehtud töö eest.

Mida ütled oma valijatele Kihnus?

Teen enda poolt kõik, et te ei peaks oma valikut ka-

hetsema ega selle pärast häbenema.

Raatsid minna Kihnust taas kaugemale? Mida arvavad abikaasa ja lapsed, et Sa veelgi enam töösse sukeldud?

Pärnust Tallinna või Kihnu sõitmine võtab ühepalju aega, ca paar tundi. Riigikoguliikmel on ilmselt rohkem võimalusi kodus dokumentidega töötada.

Loodan tegelikult, et saan järgmistel aastatel rohkem Kihnus olla, kui Pärnu abilinnapeaks oleku ajal.

Anette on juba Tallinnas, teised lapsed suured. Töönädalad jagunevad enam-vähem pooleks Pärnu ja Tallinna vahel.

Meie pere on harjunud vilkalt tegutsema, ei usu, et sellest suuri probleeme tekib. Viljole tegelikult ei meeldi, et ma poliitika-ga tegelen, aga ta on väga leplik. Ta ütleb, et toetab mind alati, ükskõik mida ma otsustan.

Kas Sinu riigikogu töös võiks ette tulla mõni sündmus, mille puhul istungile (või mõnele üritusele) paneksid selga kihnu kõrdi? Kui jah, siis mis puhul see kõne alla tuleks?

Kui esimene kihnlane läheb riigikogu avastungile, siis kindlasti kõrdiga. Praegu siin Pärnus kirjutades mõtlen, kuidas Kihnust kätte saada oma kõige vanemat üle-eelmisest sajandist pärit põlle. Varem olen seda ette pannud pulma esimesel päeval noorikule sadamasse vastu minnes. See põll on hulk aastaid ka Kanadas elanud. Küll tahaks teada, mida ta on näinud ja mis ta sellest kõigest arvab. Kahju, et põlled ei oska rääkida, peab ise ette kujutama.

Anu Saare

Üksik hunt ei saanud häáli kokku

Kihnu Leht küsis kolm küsimust filmimees (vabamees) Mark Soosarelt, kes eelistas vastata kihnu keeles.

Mida plaanid ette võtta Riigikogu tööst vabaneva ajaga? Kas Sinu plaanidesse mahuvad ka Kihnu ja kihnlased?

Mio tüedel ei paesta otsa tulad. Mjõtu Kihnu Instituudi raamatut uõtab trükkimist, käüäd edevalmistusõd kihnukielsele telesaatoõlõ alatõs 2012. aasta teesest puõlõst.

Instituudil ond plaanis mõtõtõlõbusõd teemal "Kas Kihnu väina merepargist võiks saada Eesti seitsmes rahvuspark?" ning "Kust tuled, kuhio lähed kihnu ehitustraditõsion?".

Kui Manõjas tali järke anab, tulõb akata uusi koss-lakoenga tegemä ning eenämuad uõtavad kua niitmist ning..

Saab Sind nüüd tihemini kaameraga ringi kõndimas näha? Mõlguvad Sul peas mõne uue filmi mõtted või on juba midagi pooleli?

Selle sui piab valmis suama CD "Kihnu lõõnuuabets", kus kihnukielsele lõõndõ iäled kulda ning vanõmatõ kihnlastõ mälestusõd lõõndõst kua kirjas. Kui kiegi tahab veel oma mälestusi juurõriäki, palun miolõ elistä tillevonil 502 4947. Tahass roh-

kõm tiädä perssjalast, küllikist, rasvlasõst, idist, juõsõst. Selle aasta tahass lõpõta veel vilmid Tõnu Paulist ning lõpist ning..

Said Kihnust teise häälte-tulemuse, mida ütled oma valijatele?

Kuigi mia ei suass üksiku undina kandidieres iäli kogo, et Riigikogõs edekohe tüetä, lähä mte nied miolõ antud piotõ 1800 toetusialt kaduma.

Sedä enäm piä Kihnu ning Pärnumua inimesi aitama nende murõdõs. Politikät ei tehä üksi Toompial, politika ond kua artiklid ajalehtes, saatõd teles ning raadius, siädüsemuudatustõ edepanõkud meite erakonna - sotsõ - parlamendirühmälõ. Kalapüügisiädüs ond taris terven uus kirjuta. Looduskait-sõsiädüsesse ond taris lisada, et uut kaitsõala ei sua muedu tehä kui kohalik rahvas nõudus põlõmtõ. Paelu, paelu siädüsi ond taris arida ning..

LP: KIHNU MAAOMANIKUD!

KIHNU MAJANDUSE OÜ VÕTAB JÄTKUVALT RENDILE MAID. OODATUD ON NII PÕLLU- KUI KARJAMAAD JA PUISNIIDUD.

RENDILEANDJA SAAB 20% SELLELE MAATÜKILE MAKSTAVATEST PRIATOETUSTEST

(JA MUIDUGI HOOLDATUD MAA!). TEEME KORDA KA MÕNDA AEGA KASUTAMATA SEISNUD MAID.

PALUN TEATAGE RENDISOOVIST ENNE KEVADET, SIIS JÕUABTEHA VAJALIKUD ETTEVALMISTUSED TOETUSTE TAOTLEMISEKS.

TÄPSEMALT KÜSIGE ILLE KÄEST, TELEFON 5 383 3015

MÄRTS VALLAVOLIKOGUS

- ◆ Kihnu vallavolikogu aseesimeheks valiti Mihkel Leas;
- ◆ Kihnu vallavolikogu majanduskomisjoni esimeheks valiti Mihkel Leas;
- ◆ Muudeti Kihnu vallavolikogu 11. veebruaril 2011 määrust nr 3 „Koduteenuste osutamise tingimused ja kord“. Muudatus: koduteenuseid osutavad valla ametiasutus või valla ametiasutuse hallatavad asutused, mille tegevus põhimääruse järgi on sotsiaalteenuste osutamine“;
- ◆ Muudeti Kihnu vallavolikogu 29. juulil 2010 otsust nr 35;
- ◆ Toomas Rapp'ile kuuluva katastriüksuse sihtotstarbeks määrati elamumaa;
- ◆ Värava ja Valve katastriüksuste liitmisel tekkiva maaüksuse koha-aadressiks määrati Valve, sihtotstarbeks määrati riigikaitsema;
- ◆ Jõujaam-Sadma tee katastriüksuste liitmisel tekkiva maaüksuse koha-aadressiks määrati Jõujaam-Sadama tee, sihtotstarbeks määrati transpordimaa;
- ◆ Määrati Jaan Saarele, Tarvo Saarele ja Salme Lillesele kuuluvate katastriüksuste jagamisel tekkivate maaüksuste koha-aadressid ja sihtotstarbed;
- ◆ Raivo Tõnismaale kuuluvate katastriüksuste koha-aadressiks määrati Kihnu vald, Lemsi küla, Tõnismaa;
- ◆ August Vesikule kuuluvate katastriüksuste koha-aadressiks määrati Kihnu vald, Lemsi küla, Suur Asalaid ja Kihnu vald, Lemsi küla, Väike Asalaid;
- ◆ Riigimetsa Majandamise Keskuse valduses oleva katastriüksuse koha-aadressiks määrati Kihnu vald, Linaküla küla, Umalaid;
- ◆ AS-le Eesti Energia kuuluvate katastriüksuste koha-aadressiks määrati Kihnu vald, Lemsi küla, Torni ja Kihnu vald, Lemsi küla, Jõujaama;
- ◆ Pärnamõisa katastriüksuste liitmisel tekkiva maaüksuse koha-aadressiks määrati Kihnu vald, Linaküla küla, Pärnamõisa, sihtotstarbeks määrati elamumaa;
- ◆ Niinemäe katastriüksuste liitmisel tekkiva maaüksuse koha-aadressiks määrati Kihnu vald, Linaküla küla, Niinemäe, sihtotstarbeks määrati elamumaa;
- ◆ Kihnu Üldkogu kutsuti kokku 16. aprilliks kell 11:00, toimumise kohaks Kihnu rahvamaja.

AS KIHNURAND

otsib suveks töölisi järgmistele ametikohtadele:

1. Müüjat Kurase ja Rootsi poodi.
2. Juhataja-baaridaami Kurase kohvikusse.
3. Baaridaami Kurase kohvikusse.
4. Kokka.
5. Abikokka.
6. Autojuhti (vajalik C- kat.juhiluba)
7. Jalgrattalaenutusse klienditeenindajat.
8. Kämpingu perenaist.

Kui oled tööst huvitatud saada 10.aprilliks oma CV aadressil kihnurand@kihnu.ee, või edasta see Kurase kontoris aadressiga AS Kihnurand, Pärnumaa, Kihnu vald, Sääre küla Täpsem info tel 513 3193

Hulkuvad koerad hirm

Viimasel ajal on väga teravalt esile kerkinud mure hulkuvate koertega, kes tekitavad elanikes hirmu või tekitavad neile otsest kahju.

Probleem oli käsitlemisel ka viimasel volikogul. Aegadest ammustest on Kihnus koerad ja kassid saanud kasutada suurt liikumisvabadust. Seda on kogukonnas ka aktsepteeritud juhul, kui koerad ja kassid ei teki oma käitumisega inimestele ja teistele loomadele ebameeldivusi või otsest kahju – kutsud külavahel on ehk küladele iseloomulikki. Siiski kehtib ka Kihnu vallas koerte ja kasside pidamise eeskiri, mis sätestab nõuded koera- ja kassiomanikule looma pidamiseks.

Ohtlikud koerad järeelvalveta

Tõsisemad probleeme tekitavad vallas just suured hulkuvad koerad – valla majja on jõudnud mitteametlikke teateid kodu- ja lemmikloomade murdmisest, kallaletungidest inimestele ning inimeste hirmutamistest tervisespordi

Foto: internet

harrastamisel või isegi elanike koduõuedes. Kõikidel neil koertel on olemas omanikud ning neid on sellest ka teavitatud, olen seda ka isegi teinud. Paraku pole sellel olnud soovitud tagajärge ning inimestele ohtlikud koerad jooksevad ikka ilma järeelvalveta ringi.

Küsimus neile, kelle koeri see puudutab – kas te ootate, et teie koer ründab mõnda väikest last ja alles siis mõistate, et asi on tõsine? Või ootate kahjunõuet? Olete te kindel, et teie koer po-

TEADE!

◆ 16. aprill 2011 toimub Kihnu rahvamajas dokumendi „Kihnu valla arengukava 2011-2010“ esimene avalik arutelu.

Kihnu valla arengukava 2011-2020 aluseks on võetud olemasolev arengukava, milles on hinnatud realiseeritud tegevuste tulemused ning valdkonniti toodud väljajäetud või jätkuvad vajadused ning probleemkohad. Nendest tulenevalt on korrigeeritud iga valdkonna tegevussuundi.

Arengukava projekti koostamine on toimunud läbi töögruppide aruteludekoostöös vastavates valdkondades igapäevaselt töötavate

inimestega.

Dokumendi „Kihnu valla arengukava 2011-2010“ eelnõu on tutvumiseks kättesaadav Kihnu valla kodulehel aadressil www.kihnu.ee või Kihnu vallavalitsuse ruumides hiljemalt 8. aprill 2011.

Kõigil teil on võimalus ettepanekutele, märkustele ja arvamustele saates need valla arendusnõuniku e-maili aadressil arendusnõunik@kihnu.ee või võttes ühendust telefonil +372 526 4733.

Olemasoleva Kihnu valla arengukavaga perioodiks 2007-2013 saab tutvuda valla kodulehel www.kihnu.ee rubriigis „Dokumendid“.

utavad inimesi

le milleski süüdi? Kui te ei suuda oma koeri kasvata, siis tuleb loomast loobuda või võtta loom, keda suudate ohjeldada, kasvõi väiksem koer, kes pole ründav.

Rikkuja on omanik

Julgustan siinkohal kõiki, kellel on ohtlikke kokkupuuteid ja juhtumisi hulkuvate koertega, teavitama sellest ametlikul kohasel politseid või kohalikkude omavalitsust, nõudma omanikult kahjude katmist. See po-

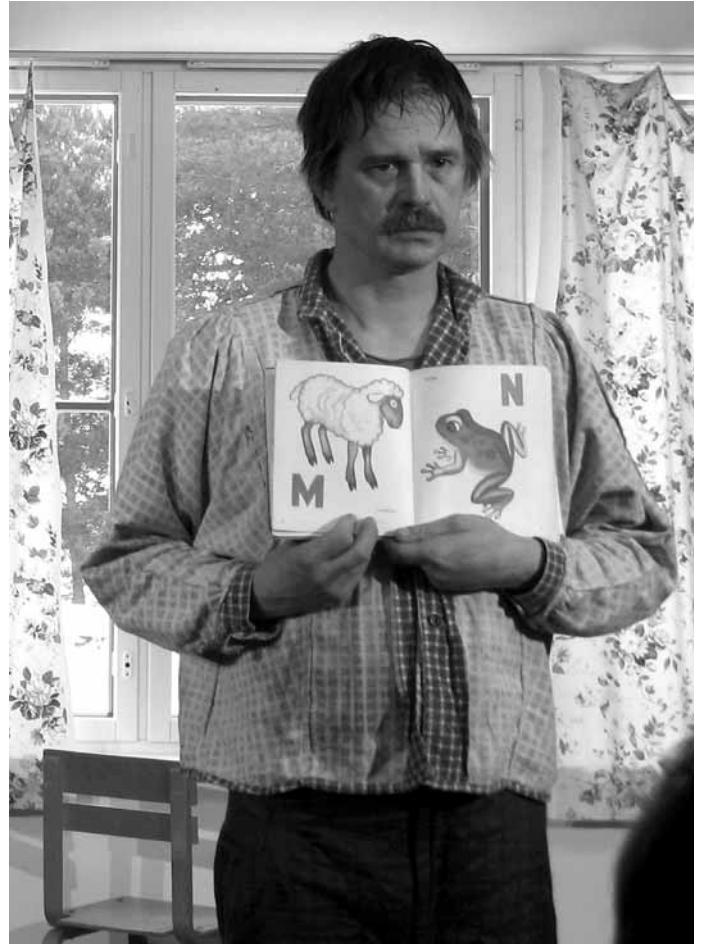
le teise peale kaebamine, kui koeraomanik ise aru ei saa, et ta on midagi valesti teinud. Sest rikkumise paneb toime just koera pidaja, mitte koer. Koera pidaja on kohustatud hüvitama kannatanule koera (või kassi) ründest tekitatud materiaalse ja moraalse kahju.

Koerte ja kasside eeskiri kehtib loomapidajale ning seeläbi karistatakse loomapidajat täiendavalt, vastavalt kas kuni 100 või kuni 200 trahviühikuga. Üks trahviühik = 4 eurot. Vald ei ole trahvipoliitikat seni rakendanud, kuid kui sõnalised märkused ei maksa, siis tuleb proovida mõjutamist läbi rahakoti.

Aga enne kui hakkame kasutama jõuvõtteid ja kohale tooma koerapüüdjaid, head koeraomanikud, on veel võimalus olukorda parandada ning hakata oma ründava iseloomuga lemmikloomi pidama nii, nagu eeskiri seda ette näeb. Austage teisi!

Koerte ja kasside pidamise eeskiri on kättesaadav vallavalitsuses ja valla kodulehel.

Ingvar Saare,
vallavanem

Emakeelepäeval selgus taaskord tõsiasi, et kihnlased ei armasta teatrit – tulgu teatritükk neile kasvõi koju kätte või olgu loo autoriks tänapäeva üks menukamaid näitekirjanikke Andrus Kivirähk. Draamateatri näitleja Tõnu Oja mängis 14. märtsil „Aabitsakukke“ peaaegu tühjale saalile, etendust oli vaatama tulnud kaksikümmend inimest, peamiselt valla ja rahvamaja töötajad. Kõrvalasuvast koolimajast oli teatrisõpru kohale tulnud vaid mõned. Inimesi ei meelitanud ka see, et piletihind oli 2 eurot täiskasvanutele ja 1 euro lastele. Piinlik ja kurb.... Kas tuleb Draamateater või mõni teine teater veel kunagi Kihnu?

Avatud on väikesaarte programmi eeltaotluste taotlusvoor

Avatud on väikesaarte programmi 2011. a taotlusvoor ja alanud on eeltaotluste vastuvõtt tegevuskava koostamiseks. Taotluste tähtaeg on 4. aprill.

Pärnu maavalitsuse teatel koostatakse eeltaotluste põhjal tegevuskava, kus loetletakse projektid, millele on võimalik taotleda toetust väikesaarte programmi 2011. aasta vahenditest.

Programmi tänavune eelarve on 639 116 eurot, kolmandik rahast ehk 214 000 eurot saavad Kihnu ja Manija kui UNESCO kultuuripärandikaitse nimekirja kantud saared.

Väikesaarte elukeskkonna arendamisele suunatud programm on tänavu esmakordne, seevastu tegevuse lõpetab aastatel 2007-2010 tegutsenud Kihnu regionaalprogramm.

Selle kaudu rahastatud ettevõtmised, nagu hõljuki angaari ehitamine ja Kihnus tolmuva katte ehitamine kruusteede, viiakse sel aastal lõpuni.

Väikesaarte programmi eesmärk on toetada ja rahastada projekte, mis aitavad kaasa väikesaarte kogukondadele osutatavate esmatähtsate teenuste kättesaadavuse ja kvaliteedi tõstmisele.

Programmist saavad toe-

tust küsida:

- ◆ saarelise osaga kohalikud omavalitsused
- ◆ saarvallad
- ◆ väikesaarte kogukondade poolt asutatud mittetulundusühingud, sihtasutused
- ◆ riigiasutused
- ◆ juriidilised isikud, mille asutajaks on riik või kohalik omavalitsus
- ◆ ettevõtjad

Taotletava toetuse maksimumne suurus projekti kohta on 130 000 eurot.

Vormikohane eeltaotlus tuleb esitada hiljemalt 4. aprillil kella 16.30 Pärnu maavalitsusele.

Eeltaotlusi saab esitada digitaalselt allkirjastatult või

paberil. Paberil esitamise korral on kohustuslik eeltaotluse saatmine ka e-postiga.

Digitaalselt allkirjastatud eeltaotlus tuleb saata e-posti aadressile liina.saar@mv.parnu.ee.

Paberil saatmisel tuleb eeltaotluse saata aadressile Akadeemia 2, 80088 Pärnu (III korrus tuba 305), hiliseima postitempliga 4. aprill 2011, kusjuures elektrooniliselt tuleb eeltaotlus esitada ka sel juhul hiljemalt 4. aprilliks kell 16.30 e-posti aadressile liina.saar@mv.parnu.ee.

Täpsem informatsioon eeltaotluse esitamise kohta: Liina Saar, telefon 44 7 9726, liina.saar@mv.parnu.ee.

Kihnu laste värsid kõlavad laulukaares all

Juulikuus toimuval koolinoorte laulu- ja tant-supeol „Maa ja ilm“ kõlavad teiste seas ka Kihnu kooli 5. klassi õpilaste kirjutatud värsiread.

Kokku üheteistkümnest salmist koosneva laulu „Sõmeralt sõrmikulle“ ühe salmi kirjutasi üheskoos 5. klassi õpilased, kes mudilaskooris laulavad. Õpetaja Hilma sõnul on ühte rida küll veidikene muudetud, kuid ülejäänud on laste enda looming.

Sõnade seadmine sai alguse sellest, et laulupeo korraldajad esitasid üleskutses luua üheskoos Eestimaa paiku ühendav laul, mida peol esitavad mudilaskoorid.

Ühislaulu esimene ja viimane salm on eesti rahvaluule ja lugu on loodud Haljala kihelkonna eesti rahva viisile.

Laste kirjutatud salmid on üheks lauluks seadnud-

combineerinud dirigent Anne Kann.

Kõikide laulupeo toimkonnale saadetud salmidest valiti välja ka Kihnu laste kirjutatud salm:

Kihnu rahvas laulurahvas, laulda on ju tõesti vahva. Meil on kaasas mere hõngu, lauludes ka lainte mängu. Pärnus päikene tervitas, pealinna meid meelitas. Laulgem meeled mehismaks, lauluhääled lahendamaks.

Laulu- ja tantsupeo muusikatoimetaja Ave Sopp saatis Kihnu kooli kirja, kus ta tänas kõiki laulu autoreid ja soovis palju õnne, et nende kirjutatud read said laulupeo ajalukku.

„Kuigi peakontsert on alles ees, on ka iga üksiku koori proov või üksiku laulja ümismine kasvõi oma kodus üks suur laulupidu. Nii et ajalugu sünnib iga hetke :),“ kirjutab Sopp.

Anu Saare

Mõni sõna kalandur

Kihnu kalurite pea kohale on järjekordselt tekkinud murepilv, mis sunnib meid jälle ühte hoidma ja oma heaolu eest seisma.

Peab vist päris kartma riigikogu valimisi, sest vahetult enne eelmisi valimisi tahteti kümne võrgu seadusega meid kaldale jätta, vahetult peale tänavusi valimisi tahtakse meile osa merest sulgeda.

Seoses sellega kutsusin mõni aeg tagasi kokku ka kalurite üldkoosoleku, et saada laiapõhjaline ülevaade kõigi arvamustest.

Järjekordselt tuli tõdeda, et kui tekib tõsine probleem, mis ähvardab kalurite igapäevätööd, tulevad inimesed kodunt välja, et enda eest seista.

Minu kõrvu jõudis ka lause, et tegu on liigse paanika tekitamisega, aga mina nii ei arva.

Kui ikka kaluritele tahetakse kolmeks kuuks aastaks sulgeda püügiks kahe Kihnu saare suurune veeala, siis see ei ole pseudoprobleem. Tahaksin siinkohal tänada kõiki, kes kohale tulid ja oma ideed välja ütlesid.

Üks asi sai täiesti selgeks - Kihnu kalurid ei ole nõus sellise mereala sulgemisega kevadiseks kalapüügiks, eriti veel, kui selleks puudub igasugune loogiline seletus.

Allkirjakogumine perest-peresse

Üldkoosoleku otsus oli ka see, et korjata kõigilt kihnlastelt allkirju kalurite toetusks ja sellest tulenevalt käivad praegu mööda valda neli kirjapakki, igas külas üks.

Kuna kogu Kihnu elanikkond on otseselt või kaudselt kalandusega seotud, siis ootame sinna kõigi allkirju.

Väike kõhedustunne on küll sees, et kuidas praegusel infotehnoloogia ajastul Kihnus varem hästi toimunud „perest-peresse kirjadel“ läheb.

Loodan, et hästi.

Kirjapakis on olemas vajalikud materjalid, et kõik saaksid probleemi vajalikul määral selgeks teha.

Kalurite soovidest tulenevad muudatusettepanekud toimetasin 23. märtsil Pärnu keskkonnaametisse ja kohtusin ka määruse koostanud Nele Saluveerega. Muidugi oli see alles esimene kohtumine ja midagi konkreetset veel öelda ei ole, aga algus on tehtud ja antud selge sõnum ja piirid, millega tuleb arvestada ja millest kalurid ei tagane.

Trotsitekitavad seadused

Selgitasin keskkonnaametnikele ka asjaolu, et antud veeala ei oma mingit praktilist tähtsust ei linnukaitse seisukohast ega ka viiherhülge elukeskkonnana.

Ametnikele tegi muidugi muret linnumunade korjamine laidudelt, aga käskudekeeldudega seda ei lahenda. Andsin üheselt ka mõista, et seni kuni riik ei tegele aktiivselt kormoranide ohjamisega, ei saabu ka laidudel rahu.

Kui kõik läheb plaanide kohaselt, siis tulevad keskkonnaameti töötajad meile Kihnu külla, et teemat edasi arutada.

Külaskäik peaks teoks saama 16. aprillil, kui keskkonnaametnikud tulevad Kihnu üldkogule.

Üllatusena tabas mind teade, et juba alates 1995. a. on ümber Sangelaiu suur keeluala hüljeste kaitseks ja ümber teiste laidude 600 meetri laiune perimeeter, millel on liikumiskeeld lindude pesitsuse ajal.

Mulle jäi arusaamatuks, kuidas see tollal kalureid teavitamata ära tehti.

Selles mõttes oli uue määruse algatamine meile isegi kasulik, sest saame veidi targemaks ja aidata kaasa, et uus määrus tuleks loogilisem ja ka kalureid arvestav.

Mitmekesine vastlapäev

Päeval tegid koolilapsed vastlasõitu ja mängisid mängu ning pärast tunde käis muuseumis külas Kalju Elvi, kes rääkis oma lapsepõlvemälestusi vastlaliust ja õpetas lapsi uurilaud ehk vurri tegema.

ise teemadel

Väikese muigega võib öelda, et ka meie oleme ohustatud liik ja vajame riigi kaitset ja paraku saab see aastast aastalt aina reaalsemaks.

Samuti on selge, et selliseid piiranguid ei tohi kunagi teha asjaomaste inimeste seljataga, sest siis need lihtsalt ei toimi.

Kuidas teile näiteks tunduks, kui me kirjutame määruse, et Pärnu rannapargis on inimeste liikumine keelatud alates 15 aprillist kuni 15. juulini, sest see häiriks hakkide ja künnivareste pesitsemist. See oleks ju ajuvabadus, paraku tundub meile sama mõttetu kalaladude ümber mitme kilomeetri laiuse

Vägisis pealesunnitud sobimatud seadused tekitavad trotsi.

veeala sulgemine.

Toome teise näite: paljud teist vaatavad igasuguseid loodussaateid ja tunnevad kaasa loomadele, keda näiteks Aafrikas kütitakse - ilusad loomad ja kahju nende kütimist vaadata. Teie arvamus aga muutuks, kui need samad kenad loomad muraksid maha teie koduloomad või hävitaksid teie põllumajanduse nii, et teiepered on näljas ja hukkumise äärel.

Ma usun, et arvamus nendest ilusatest loomadest muutuks täielikult, sest koduloomad ja põllusaadused on teie ainus maine vara.

Selle näitega tahan ma öelda, et lihtne on endast eemalolevaid asju halvustada, nende kohta otsuseid vastu võtta ning reegleid kehtestada, aga paraku need ei toimi.

Siinkohal arvan, et kui riik arvestab meie soovide ja vajadustega, arvestame ka

meie rohkem riigi soovide ja vajadustega. Vägisi pealesunnitud sobimatud seadused tekitavad trotsi ja mõju on tihti vastupidine. Nii et leida mõlemaid pooli rahuldavad lahendused on kasulik kõigile..

Paadid registrisse!

Tuletan kaluritele ka veel meelde, et viimane aeg on teatada oma soovist kanda paat kalalaevaregistrisse. Neid numbreid on tarvis selleks, et ministeerium teaks enam-vähem arvestada meie vajadustega.

Muidugi pole veel teada, kas kalalaevaregister õnnestub avada, aga põllumajandusministeerium teeb selleks suuri jõupingutusi.

Andke kohe mulle teada paatide mahtuvus ja võimsus. Kui paat on möödistanamata ja mahtuvust ei tea, siis pole hullu, sest teiste samalaadsete paatide põhjal saab ligikaudse mahtuvuse.

Ärge laske end eksitada asjaolust, et praegu ei kontrollita registrisse kuulumist. See olukord muutub lähiajal, sest Euroopa Liidu seaduste kohaselt ei tohi kaladega mingeid toiminguid teha paadiga, mis ei kuulu kalalaevaregistrisse.

Eestis ei ole seda veel rakendatud, kuna register on korrast ära, aga sügiseks tahetakse see korrastada ja siis muutub see ka meie jaoks kohustuslikuks.

Panen selle kinnituseks EL määruse nr 1224/2009 artikli 4, mille kohaselt: **kala pardal hoidmine ja transportimine võrdsustatakse kalapüügi ehk kalapüügi tegevuse määruse kohaselt on kalade otsimine, püügivahendite vettelaskmine, paigaldamine, vedamine ja haalamine, saagi pardale võtmine, ümberlaadimine, pardal hoidmine, pardal töötlemine, kalade ja kalandustoodete üleandmine, sumpadesse paigutamine, nuumamine**

ja lossimine. EL nõuete kohaselt ei ole kutselisel kalapüügil lubatud kasutada kalalaeva (paati), mis ei ole kantud kalalaeva registrisse.

Määruses oli ka üks viga, mis on nüüdseks parandatud.

§ 5. Keelatud tegevus
(1) Kaitsealal on keelatud:
3) kalapüük mõrraga ning kalapüük võrguga, mille silmasuurus on väiksem kui 200 mm.

Tegelikult peab see olema suurem. See on küll mikrokoopiline viga, aga meile tähendaks see aastaringset kalapüügi keeldu.

Ühiselt häääl tugevam

Talvepüük saab küll selleks aastaks läbi, aga ka jääajal on samad jada-tähistused nagu suvelgi, see tähendab välimises otsas kahe lipuga vähemalt ühe meetrine mast ja kalda-poolses otsas ühe lipuga. Lipud peavad olema vähemalt 30x30 cm ja varustatud numbriga.

Samuti on esimesi kalureid trahvitud ka juba mootorsaagide kasutamise eest jää saagimisel. Ega meie elu paraku lihtsamaks ei lähe, sest nüansse mille eest meid trahvitakse, tuleb aina juurde.

Enamuse nende eest peame „tänamata“ Euroopa Liitu, kus seadusi tehakse suurtele ja tugevatele ning meesugused väikesed mutrikesed saavad kõige kõvemini räsitud.

Paraku on meie häääl ka nõrk, et anda endast teada suurele Euroopale ja tihti meie ministeeriumid, kes meid kuulevad, on samuti võimetud midagi muutma. Aga üheskoos suudame ikka veidigi ära teha, et meid päriselt ei lõmastataks.

Selleks jõudu ja ühtset meelt ning päikest teie päevadesse!

Soometsa Mihkel

VEEBRUAR-MÄRTS VALLAVALITSUSES

Veebruar-märts vallavalit-suses:

- ◆ Kehtestati koduteenuste hinnad:
 - teenuse ühe tunni hind – 3 eurot;
 - teenuse ühe tunni soodushind (kliendi omaosalustasu) – 0,60 eurot.
- ◆ Toetati MTÜd Peerni Sadamaarendus 1500 euroga projekti „Lao sadama rekonstrueerimine – I etapp“ elluviimiseks;
- ◆ Toomas Rapp'ile väljastati kasutusluba elamu-aida kasutamiseks üksikelamu, elamu, talu, kooli vms majapidamishoone nagu näiteks kuuri, individuaalgaraaži ja saunana;
- ◆ Toetati Toomas Pajulat 780 euroga Kihnu kooli 9. klassi Pariisi õppekursiooniga seonduvate kulutuste katmiseks;
- ◆ Kinnitati Kihnu kooli õpilaskoha ja lasteaiarühma tegevuskulu arvestuslik maksumus 2011. aastaks. Määrusega on võimalik tutvuda valla kodulehel (www.kihnu.ee);
- ◆ Otsustati ühele isikule koduteenuste osutamine;
- ◆ Muudeti Kihnu vallavalit-suse 16. veebruari 2011 määrusega nr 1 kehtestatud koduteenuste osutamise lepingu vormi ja lepingu lisa. (Tervikmäärusega saab tutvuda valla kodulehel www.kihnu.ee);
- ◆ Kinnitati Kihnu kooli hooldekogu koosseis: liikmed Ago Laos, Mare Mätas, Toomas Pajula, Elme Männi, Eda Tapp, Raili Laos ja Kerli Vahkel;
- ◆ Nõustuti kuni 50 aastaks riigimaale hoonestusõiguse seadmisega Salme Tähtla kasuks 3983 m² suurusele maaüksusele koha-aadressiga Rootsiküla küla, Kingu;
- ◆ Muudeti Kihnu vallavalit-suse 03.12.2009.a korraldust nr 200;
- ◆ Tunnistati lootusetult laekuvateks nõueteks ja otsustati kanda maha nõuded summas 1 312,68 eurot.

Aprillikuu sünnipäevalapsed

8. aprill

Maria Laanemets (Tammiku) 77

13. aprill

Selma Türk (Maantee) 80

14. aprill

Eve Link (Saada) 50

15. aprill

Jaan Sutt (Kirviala) 60

19. aprill

Arno Oad (Lehtmetsa) 60

24. aprill

Milvi Odintšenko (Tungi) 55

25. aprill

Theodor Vesik (Maantee) 74

26. aprill

Maria Laarents (Sauendi) 86

28. aprill

Anne-Mari Buravkova (Uusmäja) 71

30. aprill

Harri Mätas (Võhke) 60

Kihnu majanduse OÜ
veab ära mahavõetud ja
kokkukorjatud võsa.
See ei tohiks aga olla
metsa all laiali,
vaid kokku korjatud nii,
et traktoriga pääseks ligi ja
saaks võsa peale tõsta.
Info Ille telefonil 5 383 3015.

Aprillikuu rahvamajas

- ◆ 17. aprill
Palmipuudepäha
tähistamine
- ◆ 30. aprill
Volbriöö
kohvikuõhtu

Kielekoja järgmine kogosuaminõ ond **jurikuu 16. päeval** pärast üldkogo lõppõmist **Kihnu muusiumis**.

Plaanis ond:

1. Riäki kielekoja tüest ning plaanõst edekohe.
2. Aruta kihnukielsete sõnadõ tähendusit e-sõnastiku jaoks.

Maesõma kihnlastõ järgmine **üläljõstminõ Uio Kunsti Muusiumis** ond **jurikuu 14. õhta kella viiest**. Akkamõ kudrusit tegemä, matõrjal olõmas. Kui kudrustõ tegemine selge, võta muud njaputüed juurõ.

KESKKONNAAMET

KESKKONNAAMET TEATAB:

14. detsembril 2010. a algatati keskkonnaministri käskkirjaga nr 1828 Pärnu maakonnas Kihnu vallas Linakülas ja Tõstamaa vallas Kastna külas paikneva **Kihnu laidude looduskaitseala moodustamine**. Ühtlasi muudetakse määrust „Hoiualade kaitse alla võtmine Pärnu maakonnas“.

Kaitse-eeskirja eelnõu ja hoiuala määruse muutmise dokumentide avalik väljapanek toimub **21. märtsist kuni 18. aprillini 2011. a Keskkonnaameti Pärnu-Viljandi regiooni Pärnu kontoris (Roheline 64, Pärnu) ning Kihnu ja Tõstamaa vallavalitsustes**.

Vastuväiteid ja ettepanekuid kaitse-eeskirja kohta saab esitada kirja teel Keskkonnaametile (Roheline 64, Pärnu 80010) või e-posti teel (nele.saluveer@keskkonnaamet.ee) kuni 18. aprillini 2011. a.

Kaitse-eeskirja avalik arutelu viiakse läbi kirjalikult, kui avaliku väljapaneku käigus ei avaldata soovi avaliku koosoleku läbiviimiseks.

Lisainfo keskkonnaameti telefonil 447 7376.